

Pro spolupráci výzkumu a podniků

Zemědělec | 12.1.2015 | Rubrika: Publicistika | Strana: 8 | Autor: Zuzana Fialová | Téma: TAČR

Kvůli nižšímu objemu finančních prostředků přidělenému ze státního rozpočtu na rok 2015 získá podporu jen necelých 13 procent předložených projektů v rámci Programu na podporu **aplikovaného výzkumu** a experimentálního vývoje Epsilon. Je to nejnižší podíl v rámci sedmi programů **Technologické agentury ČR** (TA). Uvedla to předsedkyně této agentury **Rut Bízková** na nedávné tiskové konferenci v Praze s tím, že původně považovali, co se týká financí, za rizikový rok 2014. Vzhledem k tomu, jak se posunuje možnost čerpání z evropských fondů, očekává se, že problematický bude rok 2015.

Bízková připomněla, že vláda vloni umožnila vypsat ještě výzvu v rámci programu Alfa, který je vůbec prvním programem **TA ČR** a patří k finančně nejobjemnějším. Jeho hlavním cílem je výrazně zvýšit množství a kvalitu nových poznatků **aplikovaného výzkumu** a experimentálního vývoje. Je rozdělen do tří podprogramů. K nim se řadí podpora progresivních technologií, materiálů a systémů, energetické zdroje, ochrana a tvorba životního prostředí a udržitelný rozvoj dopravy. V rámci tohoto programu **TA ČR** podporuje i projekty týkající se zemědělství a potravinářství. Celkem to bylo 69 projektů za 578,784 milionu korun. Nejvíce projektů přitom pocházelo z oblasti zemědělských strojů a staveb, výzkumu chorob škůdců, plevelů a ochrany rostlin, lesnictví a potravinářství. Resort se zapojuje i do programu Omega, který cílí na získávání výsledků **aplikovaného výzkumu** v oblasti společenských věd. Nové poznatky, například modelování ekonomických a demografických trendů nebo dopadů legislativy a dalších státních zásahů v různých odvětvích přispívají k pochopení, jak by se mohla rozvíjet společnost. Výsledkem by měly být certifikované metodiky a postupy včetně specializovaných map. V rámci tohoto programu byly podpořeny projekty v oblasti zemědělských strojů a stavby a rybářství, a to částkou 4,298 milionu korun. Oblast potravinářství se zapojila i do programu Centra kompetence, který pomáhá vzniku a následné činnosti rozsáhlejších center výzkumu a vývoje v oborech, u nichž se dá očekávat vysoké množství inovací a možnost prosadit se na trhu. Centra propojují akademickou a průmyslovou sféru a výslovně podporují přenos znalostí a dlouhodobou spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem.

Míra podpory se přitom pohybuje u maximální možné hranice, která je dána programem. V programu Alfa to je 66,5 procenta, v programu Centra kompetence 70 procent a v programu Omega 80 procent. Podle zástupců **TA ČR** se celkem na řešení 72 projektů se zemědělskou tematikou podílí 144 různých organizací. Na největším počtu projektů přitom pracuje Česká zemědělská univerzita v Praze, a to na 18, Výzkumný ústav rostlinné výroby (na 14 projektech) a Mendelova univerzita v Brně (11 projektů).

Zájem je o pivovary

Podle **Bízkové** běží rovněž program mezinárodní spolupráce Delta. Hlavním záměrem programu je umožnit českým podnikům a výzkumným organizacím spolupracovat s

institucemi z mimoevropských zemí, jako jsou USA, Čína, Japonsko, Jižní Korea nebo Vietnam. Poslední výzva byla zaměřena na česko-vietnamskou spolupráci. „K našemu překvapení přišlo asi 30 projektů, ne jen deset, jak už to v této oblasti bývá. Z toho 21 bylo vyhodnocených,“ podotkla **Bízková**. „Když jsme ji vyhlašovali, byli jsme velmi obezřetní, protože jsme věděli, že peněz máme velmi málo, tak jsme ji vyhlásili ve výši deseti milionů na letošní rok,“ dodala s tím, že podpořeny budou pouze čtyři projekty. Ze strany mezinárodní spolupráce je zájem o projekty potravinářství a například pivovarnictví.

Kromě podpory v rámci těchto programů se **TA ČR** zabývá i programem Beta. Ten slouží k zadávání výzkumných úkolů, o které žádají orgány státní správy. Program Gama pak podporuje ověření výsledků výzkumu z hlediska jejich praktického uplatnění. Výsledky výzkumu většinou není možné hned využít. Je potřeba udělat dodatečné testy. Nový program Epsilon, který letos začíná, je pak volným pokračováním programu Alfa, jak co se týká financí, tak i svou strukturou. Stejně jako Alfa si klade za cíl výrazné zvýšení použitelných výsledků **aplikovaného výzkumu** a experimentálního vývoje. Měl by přispět ke zlepšení pozice českého průmyslu pomocí podpory projektů **aplikovaného výzkumu** a experimentálního vývoje, jejichž výsledky mají vysoký potenciál pro rychlé uplatnění v nových produktech, výrobních postupech a službách. Naplňuje Národní priority orientovaného výzkumu, které schválila vláda.

v krajině

Původně se mezi příjemce mělo rozdělit 500 milionů korun. Vzhledem k výši současného rozpočtu **TA ČR** pro rok 2015 je možné pro první veřejnou soutěž Epsilon alokovat pro rok 2015 jen 250 milionů korun. Do veřejné soutěže přihlášily firmy a výzkumné organizace 725 návrhů projektů, podpořených projektů je nakonec 91. Podpořené projekty z oblasti znalostí ekonomie se zabývají například vývojem unikátních vakcín proti závažným onemocněním zvířat, odhalování a prevenci hrozeb kybernetické kriminality ve finančním sektoru nebo technologie pro ochranu vysokorychlostních sítí. V podprogramu zaměřeném na životní prostředí budou podpořeny projekty orientované na vývoj ekologicky šetrné teplotně nemrznoucí kapaliny pro energetiku a automobily, podporu čmeláků v krajině, výzkum aktivní nanovlákněné membrány pro čištění odpadní vody nebo vývoj zelené spotřební chemie. „Nemůžeme podpořit tolik projektů, kolik bychom chtěli. A hlavně, kolik je mezi podanými kvalitních projektů. Je to ztráta intelektuální kapacity těch, kteří projekty připravovali a nebudou podpořeni. **Applikovaný výzkum** nemůžete odložit o rok. To už je konkurence jinde,“ řekla **Bízková**. Necelých 13 procent podpořených projektů je zhruba poloviční proti jiným programům **TA ČR**. Podíl úspěšných projektů běžně dosahuje kolem 25 až 30 procent. I v případě alokace 500 milionů na první veřejnou soutěž Epsilon by byl podíl úspěšných pouze 23,3 procenta. Veřejné soutěže se vyhláší od roku 2014 a měly by se zadávat každý rok až do roku 2018. „Rok trvá, než přijdou projekty, vyhodnotí se a výzkum se začíná financovat. Každý projekt by se měl financovat tři až čtyři roky, poslední by měly začít v roce 2019,“ shrnula.

Podle ní poprvé v ČR tento program půjde do vlády už s vyhodnocením, co se za peníze s podporou státu vyzkoumalo a co to přineslo v praxi. „Z předchozích programů máme zkušenost, že pokud projekt vede firma a dává do toho peníze, nejméně z dvou set

jednotek dá 70 jednotek, tak projekt má výsledek,“ zdůraznila a doplnila, že cíle pro první veřejnou soutěž programu Epsilon byly vybrány po dohodě s vládními úřady (ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo životního prostředí, ministerstvo dopravy, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Český báňský úřad) tak, aby se podporou výzkumu řešilo to, co je z hlediska resortních politik těchto ministerstev nejakutnější. Kromě tohoto v ČR zcela nového přístupu k podpoře výzkumu má program ještě jeden primát: V hodnocení projektů bylo kromě odborné kvality zohledněno také to, zda byl hlavním uchazečem podnik nebo zda hlavní uchazeč sídlí v kraji s vyšší nezaměstnaností. Nárok na bonus měly i návrhy projektů, které řešily téma s návazností na předmět výzkumu center vybudovaných z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. **Technologická agentura České republiky** je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

***

Klíčové informace

- * Na řešení celkem 72 projektů se zemědělskou tematikou v rámci programů **Technologické agentury** se podílí 144 různých organizací.
- * Například podpora projektů v této oblasti v programu Alfa dosáhla 578,784 milionu korun.
- * V rámci nového programu Epsilon získá kvůli nižšímu objemu finančních prostředků přidělenému ze státního rozpočtu na rok 2015 podporu jen necelých 13 procent předložených projektů.